

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 97.257 van 29 juni 2001
in de zaken A. 42.716/XII-1052
43.029/XII-2264.**

In zake : de gemeente LINKEBEEK,
die woonplaats kiest bij
advocaat G. UYTENDAELE,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Capitaine Crespelstraat 2-4

tegen :

het Vlaamse Gewest.

D E R A A D V A N S T A T E, XIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat de gemeente Linkebeek op 6 juli 1990 heeft ingediend om de nietigverklaring te vorderen van het besluit van 9 mei 1990 van de gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt waarbij acht beslissingen van 7 mei 1990 van de gemeenteraad van Linkebeek worden vernietigd (A 42.716/XII-1052);

Gezien het verzoekschrift dat de gemeente Linkebeek op 7 september 1990 heeft ingediend om de nietigverklaring te vorderen van het besluit van 10 juli 1990 van de gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt waarbij acht beslissingen van 28 juni 1990 van de gemeenteraad van Linkebeek worden vernietigd (A 43.029/XII-2264);

Gelet op het arrest nr. 59.101, van 17 april 1996 in de zaak A. 42.716/XII-1052;

Gelet op het arrest nr. 66.117, van 30 april 1996 in de zaak A. 43.029/XII-2264;

Gelet op het arrest nr. 66.229, van 14 mei 1997 in de zaak A. 42.716/XII-1052 waarbij aan het Arbitragehof een prejudiciële vraag wordt gesteld;

Gelet op het arrest nr. 26/98 van 10 maart 1998 van het Arbitragehof;

Gezien de aanvullende verslagen opgesteld door eerste auditeur F. DE BUEL;

Gelet op de beschikkingen van 23 september 1996 en 27 oktober 1999 die de neerlegging ter griffie van de verslagen en van de dossiers gelast;

Gelet op de kennisgeving van de verslagen aan partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikkingen van 28 maart 2001 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 5 juni 2001;

Gehoord het verslag van staatsraad J. LUST;

Gehoord de opmerkingen van advocaat J.J. VAN RAEMDONCK, die verschijnt voor de verzoekende partij en van advocaat P. DEVERS, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van eerste auditeur-afdelingshoofd F. DE BUEL;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat er reden is de beroepen met het oog op een goede rechtsbedeling samen te voegen;

Overwegende dat de gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt bij besluit van 9 mei 1990 acht beslissingen van de gemeenteraad van Linkebeek van 7 mei 1990 vernietigt omdat de burgemeester of een ander lid van het college van burgemeester en schepenen bij de inleiding en de toelichting van de agendapunten een andere taal dan het Nederlands heeft gebruikt; dat dit het voorwerp is van het eerste beroep; dat de gemeenschapsminister op 10 juli 1990 acht beslissingen van de gemeenteraad van 28 juni 1990 vernietigt omdat de burgemeester bij de inleiding van alle agendapunten en een schepen bij de bespreking van de begrotingswijziging het Frans hebben gebruikt; dat tegen die vernietiging het tweede beroep gericht is;

Overwegende dat de machtiging van de gemeenteraad tot het instellen van het eerste beroep vernietigd is geworden door het besluit van 10 juli 1990 van de gemeenschapsminister dat door het tweede beroep wordt bestreden; dat dit niet de onontvankelijkheid van het eerste beroep meebrengt; dat immers in de zeer specifieke omstandigheden van de zaak wordt aangenomen dat de machtiging tot het instellen van het tweede beroep tegen de vernietiging van onder meer de machtiging tot het indienen van het eerste beroep, tevens een nieuwe machtiging tot het instellen van dit eerste beroep inhoudt;

Overwegende dat hieruit volgt dat verzoekster geen voldoende belang meer erbij heeft om nog de nietigverklaring te horen uitspreken van het besluit van 10 juli 1990 van de gemeenschapsminister in zoverre het, in artikel 1, de machtiging om tegen het vernietigingsbesluit van 9 mei 1990 beroep in te stellen vernietigt; dat het beroep tegen het

vernietigingsbesluit van 10 juli 1990 wat dat betreft dan ook onontvankelijk is;

Overwegende dat het vernietigingsbesluit van 9 mei 1990 als volgt gemotiveerd is :

"Overwegende dat overeenkomstig art. 23 van het Koninklijk Besluit van 18 juli 1966 houdende coördinatie van de wetten op het gebruik van talen in bestuurszaken iedere plaatselijke dienst gevestigd in de randgemeenten uitsluitend de Nederlandse taal mag gebruiken in de binnendienst;

Overwegende dat de burgemeester bij het voorzitten van de Gemeenteraad als individuele bestuursautoriteit optreedt;

Overwegende dat de burgemeester bij het uitoefenen van een dergelijke bestuurshandeling de taal van het taalgebied moet gebruiken;

Overwegende dat de inleiding van een agendapunt en de toelichting van een agendapunt door de burgemeester of een ander lid van het college van burgemeester en schepenen t.a.v. leden van de gemeenteraad een wezenlijk onderdeel vormt van een complexe besluitvorming;

Overwegende dat de inleiding bovendien een essentieel onderdeel vormt van een correcte en democratische besluitvorming;

Overwegende dat gezien in casu dit onderdeel door een wettigheidsbezwaar wordt aangetast, het derhalve noodzakelijk is de beslissing te vernietigen";

dat verzoekster tegen het besluit vier middelen aanvoert;

Overwegende dat het eerste en het tweede middel zijn afgeleid uit de miskenning van de toenmalige artikelen 23 en 59bis, § 4, van de Grondwet en van de artikelen 23 en 24 van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, uit de vergissing in de motieven en uit de machtsoverschrijding, doordat "de verwerende partij heeft beschouwd dat de burgemeester of een lid van het college van burgemeester en schepenen art. 23 van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken heeft miskend daar hij de agendapunten in het Frans heeft toegelicht"; dat luidens het eerste onderdeel van het eerste middel de

politieke mandatarissen niet als "diensten" in de zin van het artikel te beschouwen zijn, behalve wanneer ze als individuele bestuursautoriteit optreden; dat volgens het tweede onderdeel de zitting van een gemeenteraad niet als een "binnendienst" kan worden aanzien; dat in het tweede middel wordt betoogd dat overeenkomstig artikel 24 van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken de toelichtingen van een agendapunt of mondelinge opmerkingen ter gemeenteraadszitting mededelingen of berichten voor het publiek zijn en in het Nederlands én het Frans gesteld mogen worden;

Overwegende dat verzoekster in de laatste memorie nog opmerkt dat het artikel 23 van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken duidelijk niet van toepassing is, dat het minstens verkeerd geïnterpreteerd wordt, dat het artikel het principe van de ééntaligheid in de binnendiensten concretiseert, terwijl daarnaast het principe van de externe tweetaligheid geldt, onder meer in de betrekkingen met het publiek, dat op de gemeenteraadszitting het eerste principe niet toepasselijk is, maar wel het tweede, zodat de bijkomende opmerking of de toelichting van een agendapunt door de burgemeester of door een lid van het college van burgemeester en schepenen in het Frans, met het oog op het geven van informatie aan het publiek, toegelaten moeten worden, dat overigens deze interpretatie aansluit bij het principe van de openbaarheid van de vergaderingen van de gemeenteraad, dat indien de gemeentelijke overheden er toe gehouden zijn om alle schriftelijke berichten, mededelingen en formulieren in het Nederlands en in het Frans op te stellen, ze ook mondelinge berichten en mededelingen in het Nederlands en in het Frans kunnen verrichten;

Overwegende dat luidens artikel 23 van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde

wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken iedere plaatselijke dienst die is gevestigd in onder meer de gemeente Linkebeek uitsluitend de Nederlandse taal gebruikt in zijn binnendiensten, in zijn betrekkingen met de diensten waaronder hij ressorteert en zijn betrekkingen met diensten uit het Nederlandse taalgebied en die uit Brussel-Hoofdstad; dat, aangezien de gemeenteraad een plaatselijke dienst is in de zin van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, uit voormeld artikel 23 volgt dat in de gemeente Linkebeek bij het totstandkomen van de beslissingen binnen de gemeenteraad uitsluitend het Nederlands mag worden gebruikt; dat dit ook de mondelinge tussenkomsten geldt;

Overwegende dat om het artikel niet van toepassing te achten op de burgemeester die de gemeenteraad voorziet of op de burgemeester of schepenen die een agendapunt inleiden of toelichten, verzoekster aanvoert dat zij alsdan geen "dienst" zouden zijn, want niet als een individuele bestuursautoriteit optreden; dat dit ten onrechte is; dat een individuele bestuursautoriteit geen synoniem is voor een bestuursautoriteit die optreedt op grond van een individuele wettelijke bevoegdheid; dat zowel de burgemeester als de schepenen die namens het college tussenkomt een bestuursautoriteit is, en een "dienst" in de zin van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken;

Overwegende dat de inleiding op en de toelichting van een agendapunt, of de beantwoording van de interventie van een raadslid, door de burgemeester of een ander lid van het college van burgemeester en schepenen wezenlijk strekt en moet strekken ter verheldering van de gemeenteraadsleden; dat de openbaarheid van de vergaderingen van de gemeenteraad

daar niets aan verandert; dat meer bepaald die openbaarheid niet van aard is om van de ten behoeve van de gemeenteraadsleden gegeven inleiding op of toelichting bij een agendapunt een mededeling bestemd voor het publiek, als bedoeld in artikel 24 van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, te maken;

Overwegende dat de besproken middelen ongegrond zijn;

Overwegende dat het derde middel de schending aanvoert door het voormelde artikel 23 van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en van de mogelijkheid voor de kiezers om toezicht over hun verkozenen te kunnen uitoefenen; dat verzoekster vroeg ter zake een prejudiciële vraag aan het Arbitragehof te stellen;

Overwegende dat de Raad de vraag heeft gesteld met tussenarrest nr. 66.229 van 14 mei 1997; dat het Arbitragehof met arrest nr. 26/98 van 10 maart 1998 op de vraag antwoordde dat artikel 23 van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, in de interpretatie dat het de burgemeester of een ander lid van het college van burgemeester en schepenen van een in die bepaling beoogde gemeente verbiedt een agendapunt van de gemeenteraadszitting in te leiden of toe te lichten in een andere taal dan het Nederlands of in een dergelijke taal te antwoorden op interventies van gemeenteraadsleden; dat in zijn arrest het Arbitragehof ook stelde dat het artikel 23, in tegenstelling tot wat de verzoekster meent, geen enkele kiezer belet democratisch toezicht uit te oefenen op de verkozenen; dat gelet op dit antwoord het derde middel als ongegrond moet worden verworpen;

Overwegende dat volgens het vierde middel de bestreden beslissing foutief en onvoldoende gemotiveerd is; dat wordt uiteengezet dat het onbegrijpelijk is waarom het toelichten van de agendapunten voor het publiek "een essentieel onderdeel vormt van een correcte en democratische besluitvorming", dat het integendeel om een van het beslissingsproces afsplitsbare akte gaat, dat niet gepreciseerd wordt welke wezenlijke grieven tegen de vernietigde beslissingen in aanmerking worden genomen, dat een aarzelende formulering wordt gebruikt die van de twijfelachtigheid en de ongegrondheid van de beslissing getuigt, dat hierdoor de beslissing artikel 108 van de Grondwet en artikel 265 van de nieuwe gemeentewet miskent en is aangetast door een gebrek aan motivatie en een vergissing in de motieven;

Overwegende dat in de laatste memorie verzoekster uitlegt dat zij niet inziet waarom de gewraakte toelichtingen, gezien hun bijkomend en aanvullend karakter, de vernietiging van de gemeenteraadsbeslissingen met zich zou meebrengen, dat in de veronderstelling dat de geviseerde toelichtingen geen afsplitsbare akten uitmaken maar een wezenlijk onderdeel van de gemeenteraadsbeslissing, het vernietigingsbesluit een gebrek aan motivering vertoont, dat immers de aangevochten beslissing niet aanduidt in welke mate de toelichting het stemgedrag zou hebben beïnvloed;

Overwegende dat het vernietigingsbesluit van 9 mei 1990 voldoende duidelijk doet kennen dat de gemeenteraadsbeslissingen van 7 mei 1990 vernietigd worden omdat door de burgemeester of een ander lid van het schepencollege bij het inleiden en toelichten van de agendapunten, zijnde essentiële onderdelen van de besluitvorming, in strijd met het meergenoemd artikel 23 een andere dan de Nederlandse taal is gebruikt; dat de verwerende partij die inleiding en toelichting niet ten

onrechte als essentieel kon beschouwen aangezien zij, zoals voor de hand ligt en eerder al overwogen is in het tussenarrest nr. 59.101 van 17 april 1996, het stemgedrag van de gemeenteraadsleden kunnen beïnvloeden en daar normaal ook toe strekken, zodat vermoed mag worden dat zij de vernietigde beslissingen hebben kunnen beïnvloeden; dat de formulering die de bestreden beslissing gebruikt voor de goede lezer allesbehalve twijfelachtig is; dat verzoekster, getuige haar vorige middelen, kennelijk zo'n goede lezer is; dat het vierde middel ongegrond is;

Overwegende dat het beroep tegen het vernietigingsbesluit van 9 mei 1990 ongegrond is;

Overwegende dat het vernietigingsbesluit van 10 juli 1990 als volgt gemotiveerd is :

"Overwegende dat overeenkomstig artikel 23 van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken, iedere plaatselijke dienst in de randgemeenten uitsluitend de Nederlandse taal mag gebruiken in de binnendienst;

Overwegende dat de burgemeester zowel in de uitoefening van zijn ambt als burgemeester als bij het voorzitten van de Gemeenteraad als individuele bestuursautoriteit optreedt; dat een schepen bij de uitoefening van zijn mandaat zoals hij die opgenomen heeft ter gelegenheid van zijn aanstelling als schepen eveneens als een individuele bestuursautoriteit optreedt;

Overwegende dat derhalve zowel de burgemeester als de schepenen bij het verrichten van bestuurshandelingen in de uitoefening van hun mandaat of ambt uitsluitend de taal van het taalgebied waarin de gemeente gelegen is, moeten gebruiken;

Overwegende dat voor alle mandatarissen, zij het burgemeester, schepen of raadslid het gebruik van de taal van het taalgebied waarin de gemeente gelegen is, opgelegd is voor de uitoefening van hun mandaat of ambt en van hen daarvoor de nodige kennis vermoed wordt krachtens artikel 72bis, § 1, van de Nieuwe Gemeentewet;

Overwegende dat de inleiding van een agendapunt en de toelichtingen verstrekt bij een agendapunt door de burgemeester of een ander lid van het College ten

aanzien van de leden van de Gemeenteraad, net zoals de stemming over een agendapunt door de aanwezige gemeentemandatarissen, een wezenlijk onderdeel vormt van een complexe besluitvorming; dat ingeval één van voornoemde onderdelen van de besluitvorming door een gebrek is aangetast, het derhalve noodzakelijk is de beslissing voortvloeiend uit deze besluitvorming, te vernietigen;

Overwegende dat alle agendapunten eerst in het Nederlands werden ingeleid en nadien in het Frans; dat bij de bespreking van de begrotingswijziging de geïnterpelleerde schepen uitsluitend het Frans gebruikt heeft voor zijn toelichting;

Overwegende dat de voogdijoverheid krachtens artikel 58 van voornoemde gecoördineerde wetten een gebonden bevoegdheid heeft en derhalve verplicht is op te treden";

dat verzoekster tegen het besluit vijf middelen aanvoert;

Overwegende dat luidens het eerste middel de verwerende partij met haar besluit van 10 juli 1990 probeert te verhinderen dat de Raad van State zich over het op 6 juli 1990 ingediende beroep uitsprekt, wat in strijd is met de toenmalige artikelen 25 en volgende van de Grondwet, het principe van de scheiding der machten, de elementaire voorzichtigheid en de beginselen van behoorlijk bestuur;

Overwegende dat het middel, indien het gegrond mocht zijn, alleen de annulatie kan meebrengen van de vernietiging, in artikel 1, van de gemeenteraadsbeslissing tot machtiging om het eerste annulatieberoep in te stellen; dat hoger is aangenomen dat het beroep wat dat betreft niet ontvankelijk is; dat bijgevolg het middel niet dienstig is;

Overwegende dat het tweede tot en met het vijfde middel nagenoeg geheel overeenstemmen met, respectievelijk, het eerste tot en met het vierde middel in het eerste beroep;

Overwegende dat voor de beantwoording van het tweede middel, eerste en tweede onderdeel, en van het derde middel integraal verwezen wordt naar wat hoger met betrekking tot het eerste en het tweede middel tegen het vernietigingsbesluit van 9 mei 1990 is geantwoord; dat de middelen ongegrond zijn;

Overwegende, met betrekking tot het vierde middel, dat de prejudiciële vraag die verzoekster voorstelt ter zake aan het Arbitragehof te stellen identiek is aan deze die al in het eerste beroep is gesteld én beantwoord geworden; dat in het licht van dit antwoord het vierde middel als ongegrond te verwerpen is;

Overwegende tenslotte, met betrekking tot het vijfde middel, dat het vernietigingsbesluit van 10 juli 1990 voldoende duidelijk doet kennen dat de gemeenteraadsbeslissingen van 28 juni 1990 vernietigd worden omdat door de burgemeester of een ander lid van het schepencollege bij het inleiden van de agendapunten en de beantwoording van een interpellatie door een gemeenteraadslid, zijnde essentiële onderdelen van de besluitvorming, in strijd met het meergenoemd artikel 23 een andere dan de Nederlandse taal is gebruikt; dat de verwerende partij die inleiding, door verzoekster "commentaar" genoemd, en de toelichting naar aanleiding van de interpellatie niet ten onrechte als essentieel kon beschouwen aangezien zij, zoals eerder al overwogen in het tussenarrest nr. 66.117 van 30 april 1996, het stemgedrag van de gemeenteraadsleden kunnen beïnvloeden en daar normaal ook toe strekken, zodat vermoed mag worden dat zij de vernietigde beslissingen hebben kunnen beïnvloeden; dat de formulering die de bestreden beslissing gebruikt voor de goede lezer allesbehalve precisie mist; dat verzoekster, getuige haar andere

middelen tegen de beslissing, kennelijk zo'n goede lezer is; dat het vijfde middel ongegrond is;

Overwegende dat ook het beroep tegen het vernietigingsbesluit van 10 juli 1990 ongegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De zaken nrs. A. 42.716/XII-1052 en A. 43.029/XII-2264 worden gevoegd.

Artikel 2.

De beroepen worden verworpen.

Artikel 3.

De kosten van het beroepen, bepaald op achtduizend frank, komen ten laste van de verzoekster.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op negenentwintig juni 2001, door de XIIe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	D. VERBIEST,	kamervoorzitter,
	J. LUST,	staatsraad,
	G. VAN HAEGENDOREN,	staatsraad,
Mevr.	S. DOMS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

S. DOMS.

D. VERBIEST.